Uitspraak Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-1029
(mr. E.L.A. van Emden, voorzitter, mr. M.C.M. van Dijk, T.I. van Bommel-Scheffer, leden en mr. E.H.C. Vos, secretaris)

Klacht ontvangen op	: 4 maart 2019
Ingediend door	: Consument
Tegen	: Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de Bank
Datum uitspraak	: 11 december 2019
Aard uitspraak	: Bindend advies

Samenvatting

De stiefvader van de ex-partner van Consument heeft voor elk van de dochters van Consument een spaarrekening geopend bij de Bank. Totdat de dochters 21 jaar oud zijn, kunnen zij alleen samen met deze stiefvader de spaarrekeningen gebruiken. De Belastingdienst heeft de tegoeden op deze spaarrekeningen tot het vermogen van Consument gerekend. Hierdoor heeft Consument vermogensrendementsheffing moeten betalen en kindgebonden budget moeten terugbetalen. Consument vordert dat de Bank deze bedragen nu en in de toekomst aan Consument vergoedt. Verder vordert Consument vergoeding van de kosten die zij gemaakt heeft aan een financieel adviseur en een jurist, in verband met de kwestie van de spaarrekeningen. De Commissie stelt vast dat, aangezien Consument geen rekeninghouder van de spaarrekeningen is en zij niet voor haar dochters, maar voor zichzelf klaagt, de klacht niet behandelbaar is.

1. Procesverloop

De Commissie beslist met inachtneming van haar Reglement en op basis van de volgende stukken en de daarbij behorende bijlagen:

- het door Consument digitaal ingediende klachtformulier en de aanvullingen hierop van 5, 7 en 15 maart 2019, 8 april 2019 en 7 en 8 mei 2019;
- het verweerschrift van de Bank;
- de stukken van Consument van 12 en 22 juli 2019 en 21 en 24 augustus 2019;
- de dupliek van de Bank en de reactie hierop van Consument;
- de stukken die Consument na de hoorzitting aan het dossier toegevoegd heeft, en de reactie hierop van de Bank.

De Commissie stelt vast dat partijen hebben gekozen voor bindend advies.

Partijen zijn opgeroepen voor een hoorzitting op 11 oktober 2019 en zijn aldaar verschenen.

2. Feiten

De Commissie gaat uit van de volgende feiten.

2.1 In 2013 is de relatie van Consument met haar toenmalige echtgenoot (hierna: de ex-partner) met wie zij twee dochters heeft, beëindigd. In juli 2013 heeft de stiefvader van de ex-partner (hierna: de grootvader) voor de twee dochters ieder een GeneratieSparenPlus rekening geopend bij de Bank (hierna: de spaarrekeningen). Hiertoe zijn twee 'Overeenkomst van schenken onder bewind' (hierna: de overeenkomsten) voor akkoord ondertekend door de grootvader als zijnde schenker, zijn echtgenote alsmede de ex-partner van Consument als vertegenwoordiger van de dochters. Een medewerker van de Bank heeft de overeenkomsten voor gezien ondertekend. De dochters van Consument en de ex-partner zijn de begunstigden van de spaarrekeningen. In de overeenkomsten is opgenomen:

"1. De schenker schenkt hierbij een bedrag groot € 2.000,00 (voluit: tweeduizend euro) aan de begunstigde. De begunstigde aanvaardt deze schenking.
(…)
3. Op het geschonken bedrag is een schenkingsbewind van toepassing. (…)
b. De schenker wijst zichzelf hierbij aan als eerste bewindvoerder.
(…)
g. De bewindvoerder en de begunstigde mogen uitsluitend samen de spaarrekening gebruiken. Ook mogen zij uitsluitend samen andere rechtshandelingen met betrekking tot de spaarrekening verrichten."

Het bewind over de spaarrekeningen eindigt zodra de dochters 21 jaar oud zijn, te weten in 2023 respectievelijk 2026.

2.2 Doordat de grootvader na het openen van de spaarrekening nog meer geld op de spaarrekeningen gestort heeft, bedroegen de saldi op de spaarrekeningen op 31 december 2015 respectievelijk € 65.091,28 en € 49.146,44.

2.3 In 2018 heeft de Belastingdienst vragen gesteld over het vermogen van Consument in 2015.

2.4 De Belastingdienst heeft ten aanzien van het jaar 2015 de saldi van de spaarrekeningen tot het vermogen van Consument gerekend. Consument heeft als gevolg hiervan € 1.130,- aan vermogensrendementsheffing moeten betalen. Dit bedrag heeft de grootvader aan Consument vergoed.

Daarnaast heeft de Belastingdienst het over 2015 en 2017 door Consument ontvangen kindgebonden budget teruggevorderd, ten bedrage van respectievelijk € 1.968,- en € 1.901,-.

2.5 Op 31 december 2018 bedroegen de saldi op de spaarrekeningen respectievelijk € 75.817,45 en € 60.633,11.

2.6 In 2019 heeft Consument in mediation met de ex-partner over de situatie van de spaarrekeningen gesproken.

3. Vordering, klacht en verweer

Vordering Consument

3.1 Consument vordert een bedrag van € 30.000,-. Omdat de Belastingdienst de tegoeden van de spaarrekeningen tot het vermogen van Consument gerekend heeft, moest Consument het kindgebonden budget over 2015 en 2017 terugbetalen. De mogelijkheid bestaat dat zij ook over andere jaren kindgebonden budget moet terugbetalen of niet ontvangt, vermeerderd met eventuele boetes. Verder moet Consument misschien over verschillende jaren vermogensrendementsheffing betalen, vermeerderd met eventuele boetes. Daarnaast heeft Consument, om de situatie van de spaarrekeningen uit te laten zoeken, kosten gemaakt voor een financieel adviseur en Consument heeft met de ex-partner een mediationtraject gevolgd over de spaarrekeningen, zodat zij ook juridische kosten gemaakt heeft.

Grondslagen en argumenten daarvoor

3.2 Deze vordering steunt, kort en zakelijk weergegeven, op de volgende grondslag. De Bank heeft haar zorgplicht geschonden door de spaarrekeningen te openen zonder toestemming van Consument en zonder Consument daarover te informeren. Consument voert hiertoe de volgende argumenten aan.

- De Bank heeft Consument in 2013 niet geïnformeerd over de spaarrekeningen en de jaaropgaven van de spaarrekeningen zijn naar de postbus van de grootvader verzonden. Consument kwam pas op de hoogte van het bestaan van de spaarrekeningen door de vragen van de Belastingdienst in 2018.
- De Bank stelt dat op grond van de wet één van de ouders de overeenkomst mocht ondertekenen, maar daarmee wijkt de Bank af van haar eigen Productkenmerken. In de Productkenmerken is duidelijk vermeld dat de ouders (meervoud) de overeenkomst namens het kind ondertekenen als grootouders de spaarrekening openen. In het onderhavige geval heeft echter alleen de ex-partner de overeenkomsten ondertekend.
- De Bank stelt dat de wettelijk vertegenwoordigers onafhankelijk van elkaar de minderjarigen mogen vertegenwoordigen en het bewind over zijn of haar vermogen voeren.

Dit argument gaat niet op, omdat het niet gaat over de vertegenwoordiger voor het openen of handelen met vermogen, maar om de ondertekening van de initiële overeenkomsten.

- In het mediationtraject heeft de ex-partner toegezegd dat hij de tegoeden op de spaarrekeningen vanaf het jaar 2018 in zijn Box-3-vermogen doorgeeft aan de Belastingdienst. Dit is echter niet in een overeenkomst vastgelegd en bovendien is Consument afhankelijk van de goedkeuring van de Belastingdienst. De grootvader heeft over het jaar 2015 de vermogensrendementsheffing betaald, maar heeft het kindgebonden budget niet vergoed. Consument vreest daarom nog steeds dat zij mogelijk belasting moet betalen en toeslagen moet terugbetalen of niet ontvangt.
- Als de dochters 18 worden en zelf vermogensrendementsbelasting moeten betalen, zou dat verrekend kunnen worden met het saldo op de spaarrekeningen, maar daar is de medewerking van de grootvader voor nodig. Consument vindt dat de Bank de grootvader in dat geval moet sommeren om mee te werken.
- De Bank stelt dat, als er geen expliciete bezwaren van de andere ouder waren, zij ervan uit mocht gaan dat Consument impliciet toestemming geeft. Maar de Bank heeft niet aangetoond dat er geen expliciete bezwaren waren.
- De ex-partner heeft de overeenkomsten bij zijn ouders thuis ondertekend. Consument vraagt zich af of de Bank zijn paspoort gecontroleerd heeft en zijn identiteit geverifieerd heeft. Bovendien is de datum van ondertekening van de overeenkomsten alleen door de Bank ingevuld, namelijk op 15 juli 2013. En de overeenkomst waarin het opvolgend bewindvoerderschap aan de ex-partner toegekend is, is ondertekend op 17 juli 2013.
- Consument heeft tegen de terugvordering van het kindgebonden budget over 2015 bezwaar aangetekend en zij heeft een beroep gedaan op de hardheidsclausule. Beide zijn door de Belastingdienst afgewezen.

Verweer van de Bank

3.3 De Bank heeft, kort en zakelijk weergegeven, de volgende verweren gevoerd:

- De Bank heeft haar zorgplicht niet geschonden, want de Bank mocht de ex-partner als één van de wettelijk vertegenwoordigers van de dochters de overeenkomsten voor akkoord laten ondertekenen. Op grond van artikel 1:253i van het Burgerlijk Wetboek (BW) mag immers één van de ouders de dochters vertegenwoordigen bij de ondertekening van de overeenkomsten.
- De Bank wijkt niet af van de productkenmerken, maar geeft uitleg zoals in artikel 1:253i BW is omschreven. Zolang er geen expliciete bezwaren van de andere ouder zijn gebleken, mag de Bank er vanuit gaan dat Consument impliciet toestemming geeft als haar ex-partner toestemming geeft.

- De Belastingdienst rekent het vermogen toe aan tenminste één ouder. Als Consument dit wil wijzigen, zal zij dit met de ex-partner en de Belastingdienst moeten bespreken. De Bank is hier geen partij in.
- De rekeningafschriften van een minderjarige worden altijd naar het adres van de wettelijk vertegenwoordiger verzonden. De Bank heeft het bij haar bekende adres van de ex-partner gebruikt voor informatie over het openen van de spaarrekeningen en ontwikkelingen van de saldi. De Bank mag er vanuit gaan dat ouders elkaar informeren over zaken die hun kinderen aangaan.
- Als de rekeningafschriften alleen naar de ex-partner verzonden zijn, kan Consument dat punt aanvoeren bij de Belastingdienst en stellen dat het vermogen alleen voor zijn rekening moet komen.

4. Beoordeling

4.1 Tijdens de mondelinge behandeling is weinig aandacht besteed aan de vraag of de klacht van Consument behandelbaar is bij Kifid. Dit neemt niet weg dat de Commissie tot de conclusie heeft moeten komen dat zij niet bevoegd is over de klacht te oordelen. Dit wordt hieronder toegelicht.

4.2 Van belang is dat Consument geen rekeninghouder van de spaarrekeningen is. Zolang de dochters van Consument minderjarig zijn, is Consument bevoegd om namens hen een klacht in te dienen. De Commissie heeft echter, mede aan de hand van hetgeen tijdens de mondelinge behandeling besproken is, vastgesteld dat Consument niet namens haar dochters, maar namens haarzelf de klacht ingediend heeft. De vordering bestaat immers uit kosten van Consument, niet van de dochters.

4.3 In het Reglement Geschillencommissie financiële dienstverlening is bepaald welke klachten de Commissie kan behandelen. Dit Reglement vereist dat de klager zelf de rekeninghouder is (zie de eerdere uitspraak van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening nr. 2019-677 en de daarin genoemde uitspraken en uitspraak nr. 2019-814). Omdat Consument geen rekeninghouder is, is de Commissie tot de conclusie gekomen dat zij niet bevoegd is de klacht inhoudelijk te behandelen.

4.4 Ten overvloede merkt de Commissie op dat, als zij de klacht wel inhoudelijk zou behandelen, het maar zeer de vraag is of de vordering dan zou worden toegewezen. Op grond van artikel 1:253i BW is immers één ouder, mits niet van bezwaren van de andere ouder is gebleken, bevoegd om het bewind over het vermogen van het kind te voeren.

Uit een arrest van de Hoge Raad (HR 21 oktober 1988, NJ 1989/411) valt af te leiden dat een wederpartij van een ouder die namens een minderjarige handelt, zoals in dit geval de Bank, geen onderzoeksplicht heeft naar de opvatting van de andere ouder.[1]

4.5 Tot slot heeft de Bank tijdens de hoorzitting erkend dat Consument jaaropgaven van de spaarrekeningen nodig heeft in verband met de vermogensrendementsheffing en het kindgebonden budget. De Commissie gaat er dan ook vanuit dat de Bank voortaan de jaaropgaven van de spaarrekeningen aan Consument verstrekt, inclusief de jaaropgaven van de jaren 2013 tot en met 2018.

5. Beslissing

De Commissie stelt vast dat Kifid de klacht niet kan behandelen.

In artikel 2 van het Reglement van de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening is bepaald in welke gevallen beroep openstaat van bindende beslissingen van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening bij de Commissie van Beroep Financiële Dienstverlening. Daarbij geldt een termijn van zes weken na verzending van deze uitspraak. Op de website van Kifid vindt u praktische informatie over het instellen van beroep. Zie hiervoor www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid.

U kunt, binnen twee weken na de verzenddatum van deze uitspraak, bij de Voorzitter van de Geschillencommissie Financiële Dienstverlening schriftelijk een verzoek indienen tot herstel van kennelijke vergissingen in de uitspraak. U moet daarbij met name denken aan correctie van reken- of schrijffouten en verbetering van namen en data. De volledige procedure met de termijnen die daarbij in acht moeten worden genomen staat beschreven in artikel 40 van het Reglement.

[1] Ter Haar, in T&C BW, commentaar op art. 1:253i BW (online, laatst bijgewerkt op 01-07-2019)